

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu Anny Žákovej a JUDr. Violy Takáčovej v právnej veci **D. J.**, bývajúceho v P., proti odporkyni **S.P., Ú., U.**, o vdovecký dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 14.marca 2007, č.k. 23Sd/40/2007-11, v znení opravného uznesenia z 3. marca 2008, č.k. 23Sd/40/2007-21, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 14.marca 2007, č.k. 23Sd/40/2007-11, v znení opravného uznesenia z 3. marca 2008, č.k.23Sd/40/2007-21, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom v znení opravného uznesenia z 3. marca 2008 krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 10. januára 2007 v spojení s rozhodnutím číslo X. z 2. marca 2007, ktorými podľa § 293n ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zák.č.310/2006 Z.z. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľa o vdovecký dôchodok s odôvodnením, že nárok na tento dôchodok mu nevznikol, lebo jeho manželka S. J.. zomrela 9. apríla 1967 a navrhovateľ do troch rokov odo dňa smrti manželky nedosiahol dôchodkový vek a nebol ani uznaný invalidným. Dôchodkový vek navrhovateľ dosiahol 7. mája 1988.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že na základe toho, že manželka navrhovateľa zomrela 9. apríla 1967 a navrhovateľ, narodený 7. mája 1928, dovŕšil dôchodkový vek 7. mája 1988 mal krajský súd za preukázané, že navrhovateľ do troch rokov od smrti manželky nedovŕšil dôchodkový vek a nebol ani uznaný invalidným a preto nespĺňa podmienky nároku na vdovecký dôchodok podľa § 293n zákona o sociálnom poistení.

Rozsudok ako aj následné opravné uznesenie krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že jeho manželka zomrela

na nevyliciteľnú chorobu. Vychoval tri deti a jeho budúcnosť pri jeho invalidite môže byť zdravotným stavom sťažovaná. Podľa § 74 odst. c/ má na vdovecký dôchodok nárok aj vdovec, ktorý vychoval aspoň tri deti.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa vyhovieť nemožno.

Predmetom preskúmania bola zákonnosť rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti o vdovecký dôchodok.

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že vychoval tri deti a splnil podmienky pre vznik nároku na vdovecký dôchodok podľa § 74 ods. 3 písm. c/ zákona o sociálnom poistení, je potrebné uviesť, že ustanovenie § 74 zákona o sociálnom poistení možno použiť len v prípadoch vdovcov, ktorí odoveli po 31. decembri 2003, teda za účinnosti zákona o sociálnom poistení a nemožno ho aplikovať na prípady vdovcov, ktorí odoveli pred 1. januárom 2004.

Ustanovenie § 293n ako ustanovenie prechodné, t.j. ustanovenie, ktoré rieši vznik alebo trvanie nárokov na vdovecký dôchodok u tých vdovcov, ktorí odoveli pred 1. januárom 2004, bolo do zákona o sociálnom poistení vložené zákonom č. 310/2006 Z.z. s účinnosťou od 1. augusta 2006.

Úmyslom zákonodarcu nebolo priznať vdovecký dôchodok všetkým vdovcom, ktorí odoveli bez nároku na vdovecký dôchodok, resp. ktorým bol vdovecký dôchodok odňatý pred 1. augustom 2006. Nárok na vdovecký dôchodok podmienil splnením viacerých podmienok.

Podľa § 293n zákona o sociálnom poistení vdovec, ktorého manželka zomrela pred 1. januárom 2004, nebol mu priznaný vdovecký dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 alebo zanikol nárok na taký vdovecký dôchodok pred 1. augustom 2006 a ku dňu smrti manželky, najneskôr do uplynutia troch rokov od smrti manželky, dovŕšil dôchodkový vek alebo bol uznaný invalidným a táto invalidita trvá aj po 31. júli 2006 z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, má nárok na vdovecký dôchodok po manželke, ktorá

- a) ku dňu smrti bola poberateľkou starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku alebo dôchodku za výsluhu rokov,
- b) ku dňu smrti splnila podmienky nároku na starobný dôchodok, pomerný starobný dôchodok alebo získala dobu zamestnania na nárok na invalidný dôchodok alebo dôchodok za výsluhu rokov, alebo
- c) zomrela v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že vznik nároku na vdovecký dôchodok je podmienený splnením podmienok predovšetkým na strane pozostalého manžela, a to podmienky, že buď do troch rokov od smrti manželky dovŕši dôchodkový vek, alebo v tej istej lehote bol uznaný invalidným a táto invalidita trvá aj po 31. júli 2006.

Až po splnení podmienok na strane vdovca sa ďalej skúma splnenie podmienok na strane nebohej manželky, ktoré sú uvedené v písm. a) až c) ustanovenia § 293n zákona o sociálnom poistení.

Splnenie uvedených podmienok na strane vdovca je vyžadované rovnako u všetkých vdovcov, ktorí odovdeli pred 1. januárom 2004. Ustanovenie § 293n nepripúšťa žiadne výnimky.

Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku krajského súdu poukazoval na zhoršujúci sa zdravotný stav a invaliditu, je potrebné zdôrazniť, že zhoršovanie zdravotného stavu vplyvom vyššieho veku samo o sebe nezakladá invaliditu. Z dávkového spisu odporkyne nevyplýva, že by navrhovateľ bol do troch rokov od smrti manželky, t.j. do 9. apríla 1970, uznaný invalidným a v žiadosti o vdovecký dôchodok z 15. augusta 2006 potvrdil, že doteraz nebol uznaný invalidným.

Dôchodkový vek 60 rokov navrhovateľ dovŕšil 7. mája 1988, teda po uplynutí viac ako troch rokov od smrti manželky.

Na základe vyššie uvedeného mal aj odvolací súd za preukázané, že navrhovateľ nesplnil podmienky vzniku nároku na vdovecký dôchodok, vyžadované na strane vdovca ustanovením § 293n zákona o sociálnom poistení.

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že vychoval tri deti a splnil podmienky pre vznik nároku na vdovecký dôchodok podľa § 74 ods. 3 písm. c/ zákona o sociálnom poistení, je potrebné uviesť, že ustanovenie § 74 zákona o sociálnom poistení možno použiť len v prípadoch vdovcov, ktorí odovdeli po 31. decembri 2003, teda za účinnosti zákona o sociálnom poistení a nemožno ho aplikovať na prípady vdovcov, ktorí odovdeli pred 1. januárom 2004 .

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny (§ 219 OSP).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňa náhradu trov nežiadala.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29.mája 200

**JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová